TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN BUÔN ĐÔN** **TỈNH ĐẮK LẮK**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 02/2025/QĐST-VDS
Ngày 07/05/2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
"Về việc Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN BUÔN ĐÔN, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Huỳnh Định Tình

Thư ký ghi biên bản phiên họp: Bà Đặng Thị Thanh Thủy - Thư ký Tòa án nhân dân huyện Buôn Đôn

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Buôn Đôn tham gia phiên họp: Bà Vi Thị Hằng - Kiểm sát viên.

Ngày 07 tháng 05 năm 2025 tại Tòa án nhân dân huyện Buôn Đôn mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 01/2025/TLST – VDS ngày 01 tháng 04 năm 2025, về việc yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo Quyết định mở phiên họp số: 02/2025/QĐST - VDS ngày 25 tháng 04 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Ông Trần Bình Đ - Sinh năm 1977

Nơi cư trú: Thôn 15, xã T, huyện B, tỉnh Đắk Lắk. (có mặt)

Người bị yêu cầu: Bà Vũ Thị X – Sinh năm 1928

Nơi cư trú: Thôn H, xã E, huyện B, tỉnh Đắk Lắk

Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan: - Bà Phí Thị Nh – Sinh năm 1957

Nơi cư trú: Thôn 15, xã T, huyện B, tỉnh Đắk Lắk

- Ông Trần Minh Th – Sinh năm 1979

Nơi cư trú: Thôn 16, xã T, huyện B, tỉnh Đắk Lắk

- Bà Trần Thị Th – Sinh năm 1991

Nơi cư trú: Thôn 16, xã T, huyện B, tỉnh Đắk Lắk

Người đại diện theo ủy quyền cho bà Phí Thị Nh ; bà Trần Thị Th và ông Trần Minh Th: Ông Trần Bình Đ - Sinh năm 1977 (có mặt)

Nơi cư trú: Thôn 15, xã T, huyện B, tỉnh Đắk Lắk

- Ông Trần Văn H - sinh năm 1946

Nơi cư trú: Thôn 15, xã T, huyện B, tỉnh Đắk Lắk

- Bà Trần Thị D1 - sinh năm 1953

Nơi cư trú: Thôn 16, xã T, huyện B, tỉnh Đắk Lắk

- Ông Trần Văn T - sinh năm 1969

Nơi cư trú: Thôn H, xã E, huyện B, tỉnh Đắk Lắk

- Bà Trần Thị D - sinh năm 1971

Nơi cư trú: Thôn 15, xã T, huyện B, tỉnh Đắk Lắk

Người đại diện theo ủy quyền cho ông Trần Văn H; bà Trần Thị D1 và bà Trần Thị D: Ông Trần Văn T - sinh năm 1969 (có mặt)

Nơi cư trú: Thôn H, xã Er, huyện B, tỉnh Đắk Lắk.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu và tại phiên họp ông Trần Bình Đ trình bày: Bố ông là ông Trần Văn Đ chết ngày 18/06/2024 theo giấy chứng tử số 212/TLKT ngày 16/7/2024 của UBND xã Tân Hòa, huyện Buôn Đôn, tỉnh Đắk Lắk. Khi mất ông không để lại di chúc. Hiện gia đình ông muốn liên hệ cơ quan có thẩm quyền để làm thủ tục thỏa thuận phân chia di sản thừa kế của bố ông để lại. Tuy nhiên, hàng thừa kế thứ nhất của bố ông hiện nay còn có mẹ ông bà Phí Thị Nh , ông là Trần Bình Đ, em ông là Trần Minh Th và em gái là Trần Thị Th và bà nội ông là cụ Vũ Thị X.

Tuy nhiên bà Vũ Thị X đã 98 tuổi, đi lại không được và nằm một chỗ hơn 5 năm nay nên không thể đến cơ quan thẩm quyền ký và xác nhận các thủ tục phân chia di sản bố ông chết để lại.

Hiện nay, ngoài bố ông đã chết, bà Vũ Thị X còn có các con là ông Trần Văn T ông Trần Văn H, bà Trần Thị D1 và bà Trần Thị D. Vì vậy, ông làm đơn này đề nghị Tòa án tuyên bố bà Vũ Thị X mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định người giám hộ để thay mặt và nhân danh bà ông là cụ Vũ Thị X thực hiện ký kết các giao dịch dân sự liên quan đến việc thỏa thuận phân chia di sản thừa kế của bố ông để lại theo quy định pháp luật.

Tại phiên họp ông Trần Bình Đ yêu cầu Tòa án xem xét giải quyết tuyên bố bà Vũ Thị X - sinh ngày 20/7/1928, Cự trú tại: Thôn H, xã E, huyện B, tỉnh Đắk Lắk mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định ông Trần Văn T giám hộ và xác định quyền và nghĩa vụ của người giám hộ.

Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan: Ông Trần Văn T trình bày: Bố ông là cụ Trần Văn K chết năm 1999 và mẹ ông là cụ Vũ Thị X – sinh năm 1928, hiện ông đang trực tiếp chăm sóc nuôi dưỡng cụ bà. Bố mẹ ông hiện nay có các con chung gồm ông Trần Văn Đ, ông Trần Văn H, bà Trần Thị D1 và bà Trần Thị D và ông là Trần Văn T.

Hiện nay anh trai ông là Trần Văn Đ đã chết năm 2024. Nay cháu ông là Trần Bình Đ yêu cầu Tòa án tuyên bố mẹ ông là cụ Vũ Thị X mất năng lực hành vi dân sự để làm thủ tục thỏa thuận chia thừa kế do anh trai ông là Trần Văn Đ chết để lại. Ông đồng ý vì bà Vũ Thị X đã cao tuổi và rơi vào trạng thái sống thực vật nằm một chỗ từ năm 2018 cho đến nay. Anh chị em trong gia đình ông cũng đồng ý nhất trí cử ông là người giám hộ cho bà Vũ Thị X.

Ngày 17/04/2025, Tòa án nhân dân huyện Buôn Đôn, tỉnh Đắk Lắk đã ra quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với bà Vũ Thị X. Tại bản kết luận số 81/KLGĐ ngày 23/04/2025 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây nguyên kết luận: Tại thời điểm giám định bà Vũ Thị X mất trí không biệt định (theo bảng phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10-ICD10, có mã số bệnh F03). Bà Vũ Thị X mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Tại phiên họp đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Buôn Đôn phát biểu ý kiến:

Về việc tuân theo pháp luật tố tụng dân sự: Từ khi thụ lý đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự cho đến trước thời điểm mở phiên họp xem xét, giải quyết đơn yêu cầu, Thẩm phán, Thư ký chấp hành đúng các quy định của pháp luật tố tụng dân sự về thời hạn giải quyết xem xét đơn, ra Quyết định trưng cầu giám định và gửi hồ sơ cho Viện kiểm sát nghiên cứu, đương sự làm đơn đúng quy định tại Điều 376, 377 Bộ luật tố tụng dân sự. Tại phiên họp hôm nay, Chủ tọa phiên họp, Thư ký, người yêu cầu thực hiện đúng theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

Về nội dung giải quyết việc dân sự: Đề nghị Chủ tọa phiên họp áp dụng khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự; Khoản 1 Điều 27, Điều 361, Điều 370, Điều 376; Điều 377 và Điều 378 của Bộ luật tố tụng dân sự: Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của ông Trần Bình Đ.

Tuyên bố bà Vũ Thị X mất năng lực hành vi dân sự. Cử ông Trần Văn T làm người giám hộ cho bà Vũ Thị X.

Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Ông Trần Bình Đ phải chịu toàn bộ lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp và căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Buôn Đôn nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật: Xét đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của ông Trần Bình Đ, là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Buôn Đôn, theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về nội dung việc yêu cầu: Ông Trần Bình Đ yêu cầu tuyên bố bà Vũ Thị X – Sinh năm 1928, cư trú tại Thôn H, xã E, huyện B, tỉnh Đắk Lắk là người mất năng lực hành vi dân sự và cử người giám hộ cho bà Vũ Thị X với mục đích thực hiện các giao dịch dân sự liên quan đến việc thỏa thuận phân chia di sản thừa kế của bố ông chết để lại theo quy định pháp luật.

Theo quy định tại Điều 376 của Bộ luật tố tụng dân sự thì người có quyền, lợi ích liên quan có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

Trong quá trình giải quyết xem xét các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ giải quyết việc dân sự, Tòa án nhân dân huyện Buôn Đôn đã ra quyết định số 01/2025/QĐTA ngày 17/4/2025 về việc trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với bà Vũ Thị Xướng. Tại bản kết luận số 81/KLGĐ ngày 23/04/2025 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây nguyên kết luận: Tại thời điểm giám định bà Vũ Thị X mất trí không biệt định (theo bảng phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10-ICD10, có mã số bệnh F03). Bà Vũ Thị X mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Về cử người giám hộ cho bà Vũ Thị X: Bà Vũ Thị X hiện có các con gồm ông Trần Văn H, bà Trần Thị D1, bà Trần Thị D và ông là Trần Văn T. Hiện bà Vũ Thị X đang sống cùng với ông Trần Văn T. Các con bà X đều đồng ý cử ông Trần Văn T làm người giám hộ cho bà Vũ Thị Xướng. Ông Trần Văn T đủ điều kiện làm người giám hộ.

[3] Xét yêu cầu của ông Trần Bình Đ và đề nghị của Kiểm sát viên tại phiên họp là có căn cứ. Vì vậy, cần chấp nhận đơn yêu cầu của ông Trần Bình Đ và ra quyết định tuyên bố bà Vũ Thị X - Sinh năm 1928; Cư trú tại: Thôn H, xã E, huyện Bn, tỉnh Đắk Lắk là người mất năng lực hành vi dân sự phù hợp theo quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự. Cử ông Trần Văn T – Sinh năm 1969; Nơi cư trú Thôn H, xã E, huyện B, tỉnh Đắk Lắk làm người giám hộ cho bà Vũ Thị X trong các giao dịch dân sự là phù hợp.

[4] Về chi phí trưng cầu giám định: Ông Trần Bình Đ tự nguyện chịu (đã nộp và chi phí xong) nên không đề cập giải quyết.

[5] Về lệ phí: Ông Trần Bình Đ phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ các Điều 22, điểm c khoản 1 Điều 47; Điều 49; Điều 51; Điều 53; Điều 54; Điều 57 và Điều 59 của Bộ luật dân sự;;

Căn cứ các Điều 361, Điều 370, Điều 376; Điều 377 và Điều 378 của Bộ luật tố tụng dân sự;

1. Chấp nhận yêu cầu của ông Trần Bình Đ, về việc "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự".

Tuyên bố: Bà Vũ Thị X – Sinh năm 1928; Nơi cư trú Thôn H, xã E, huyện B, tỉnh Đắk Lắk là người mất năng lực hành vi dân sự.

Cử ông Trần Văn T – Sinh năm 1969; Nơi cư trú Thôn H, xã E, huyện B, tỉnh Đắk Lắk làm người giám hộ cho bà Vũ Thị X trong các giao dịch dân sự.

Ông Trần Văn T có đầy đủ các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ đối với bà Vũ Thị X theo quy định của pháp luật.

2. Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Áp dụng Điều 149 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015; Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Uỷ ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý sử dụng án phí và lệ phí Toà án.

Ông Trần Bình Đ phải chịu 300.000 đồng tiền lệ phí dân sự sơ thẩm nhưng đã được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng tạm ứng Lệ phí đã nộp theo biên lai số: 0004624 ngày 01/04/2025 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Buôn Đôn.

3. Quyền kháng cáo: Người yêu cầu có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày ra quyết định này. Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được hoặc kể từ ngày Quyết định được niêm yết theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND huyện Buôn Đôn;
- Người yêu cầu;
- THADS huyện Buôn Đôn;
- Lưu hồ sơ vụ án./.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(đã ký)

Huỳnh Định Tình